

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет географічний
Кафедра туризму та готельного господарства

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

ЕКОНОМІКА І ЦІНОУТВОРЕННЯ В ТУРИЗМІ ТА ГОТЕЛЬНІЙ
ІНДУСТРІЇ

підготовки	Магістр
спеціальності	242 Туризм
освітньо-професійної програми	Туризм

Силабус навчальної дисципліни «ЕКОНОМІКА І ЦІНОУТВОРЕННЯ В ТУРИЗМІ ТА ГОТЕЛЬНІЙ ІНДУСТРІЇ» підготовки магістра, галузі знань 24 Сфера обслуговування, спеціальності 242 Туризм, за освітньо-професійною програмою Туризм.

Укладач: Громко Л. С., доцент, кандидат економічних наук.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри туризму та готельного господарства протокол №1 від 30 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

Ільїн Л. В.

I. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 24 Сфера обслуговування Спеціальність: 242 Туризм Освітньо-професійна програма: Туризм	Вибіркова
ІНДЗ: немає		Рік підготовки – 1
Загальна кількість годин – 120		Семестр – 1
		Лекції – 20 год.
Тижневих годин: аудиторних – 2	Магістр	Практичні – 20 год.
		Самостійна робота – 72 год.
		Консультації – 8 год.
Мова навчання		Форма контролю: залік
		Українська

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 24 Сфера обслуговування Спеціальність: 242 Туризм Освітньо-професійна програма: Туризм	Вибіркова
ІНДЗ: немає		Рік підготовки – 1
Загальна кількість годин – 120		Семестр – 1
		Лекції – 4 год.
Тижневих годин: аудиторних –	Магістр	Практичні – 6 год.
		Самостійна робота – 96 год.
		Консультації – 14 год.
Мова навчання		Форма контролю: залік
		Українська

II. Інформація про викладача

Викладач: Громко Лілія Сергіївна, кандидат економічних наук, доцент

Контактна інформація викладача:

Телефон 0660793032

Електронна пошта: hromko.lilia@eenu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Потапова, 9, корпус С ВНУ імені Лесі Українки

Кафедра – туризму та готельного господарства

Факультет – географічний

Дні занять розміщено на <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Дисципліна «Економіка і ціноутворення в туризмі та готельній індустрії» спрямована на формування у студентів необхідних знань з ключових напрямків економіки та ціноутворення на підприємствах туристської та готельної індустрії. Адже проблема ефективного ціноутворення є актуальною і однією з найбільш складних у діяльності туристичних підприємств та готелів. Актуальність здійснення ефективної цінової політики зумовлена тим, що ціна в значній мірі визначає рівень попиту, і як наслідок, обсяги реалізації туристичного продукту, що сприяє активізації діяльності підприємства на ринку. Предметом вивчення дисципліни є соціально-економічні відносини на рівні підприємств готельної та туристської сфери, які виникають та розвиваються в процесі виробництва, розподілення, споживання туристських продуктів та послуг, що призначені для задоволення потреб споживачів.

2. Постреквізити дисципліни.

Вивчення дисципліни сприятиме кращому засвоєнню таких дисциплін, як: «Стратегічний менеджмент і маркетинг», «Логістика в туризмі», «Міжнародний туристичний бізнес».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою дисципліни є формування у студентів сучасного економічного мислення щодо відповідних тенденцій розвитку туризму та готельної справи в Україні, глибокого комплексного розуміння проблем управління підприємствами туристичного та готельного бізнесу та опанування навичок їх практичного розв'язання.

Завдання курсу:

- отримання теоретичних та практичних знань щодо особливостей функціонування, організації діяльності, структури та економічного управління туристичним та готельним підприємством;
- засвоєння економічних особливостей туристичного та готельного продукту, формування необоротних та оборотних активів;
- розуміння принципів ціноутворення;
- ознайомлення з методами регулювання цін у сфері туризму.

4. Результати навчання (компетентності).

Спеціальність	Загальні компетентності (ЗК)	Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	Результати навчання
1	2	3	4
242 - Туризм	ЗК 2. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності. ЗК 6. Уміння розробляти проект та управляти ними. ЗК 12. Уміння приймати обґрунтовані рішення та розв'язувати проблеми.	ФК 12. Здатність до підприємницької діяльності на національному та міжнародному туристичному ринку. ФК 13. Здатність до визначення стратегічних завдань у розвитку туристичного бізнесу.	РН6) Здатність здійснювати управління підприємством індустрії туризму та рекреації. РН7) Здатність розробляти та реалізовувати проекти в сфері рекреації, туризму, гостинності.

4. Структура навчальної дисципліни

Структура навчальної дисципліни для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю. Бали
Змістовий модуль 1. Економічні засади функціонування підприємств туризму та готельної індустрії						
Тема 1. Визначення термінів та понять економічної діяльності готельної індустрії та туризму.	12	2	2	7	1	Усне опитування, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 4 бали.
Тема 2: Планування діяльності підприємств туристичної та готельної індустрії.	13	2	3	7	1	Усне опитування, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 4 бали.
Тема 3. Необоротні та оборотні активи підприємств туристичної та готельної індустрії.	13	2	3	7	1	Усне опитування, тестові завдання розв'язування задач. Максимальна оцінка 4 бали.
Тема 4. Витрати і доходи підприємств туристичної та готельної індустрії, їх економічна ефективність.	13	2	3	7	1	Усне опитування, тестові завдання, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 4 бали.
Тема 5: Економічна ефективність та результативність підприємств туристичної та готельної індустрії.	13	2	3	8	1	Усне опитування, тестові завдання, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 4 бали.
Разом за змістовим модулем 1	65	10	14	36	5	Тести, розв'язування задач. Максимальна оцінка 30 балів
Змістовий модуль 2. Ціноутворення на підприємствах туризму та готельної індустрії						
Тема 6. Ціна: визначення, класифікація, функції. Методи ціноутворення. Ціноутворення й прибуток в умовах конкуренції.	14	2	3	8	1	Усне опитування, тестові завдання, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 4 бали.
Тема 7. Цінова політика підприємства. Стратегії ціноутворення.	13	2	3	8	-	Усне опитування, тестові завдання, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 4 бали.
Тема 8. Різновиди цін у туристичній діяльності. Структура вартості туристського готельного обслуговування й ціни туристського продукту.	14	2	3	8	1	Усне опитування, тестові завдання, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 4 бали.

Тема 9: Структура вартості туристського та готельного обслуговування й ціни туристського продукту.	14	2	3	8	1	Усне опитування, тестові завдання, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 4 бали.
Разом за змістовим модулем 2	55	8	12	32	3	Усти, розв'язування задач. Максимальна оцінка 30 балів
Усього годин	120	18	26	68	8	Максимальна оцінка 100 балів.

Структура навчальної дисципліни для заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Са м. роб.	Конс.	Форма контролю. Бали
Змістовий модуль 1. Економічні засади функціонування підприємств туризму та готельної індустрії						
Тема 1. Визначення термінів та поняття економічної діяльності готельної індустрії та туризму.	12	1	1	9	1	Усне опитування, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 4 бали.
Тема 2: Планування діяльності підприємств туристичної та готельної індустрії.	12	1	1	9	1	Усне опитування, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 4 бали.
Тема 3. Необоротні та оборотні активи підприємств туристичної та готельної індустрії.	12	1	1	9	1	Усне опитування, тестові завдання, розв'язування задач. Максимальна оцінка 4 бали.
Тема 4. Витрати і доходи підприємств туристичної та готельної індустрії, їх економічна ефективність.	12	1	1	9	1	Усне опитування, тестові завдання, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 4 бали.
Тема 5: Економічна ефективність та результативність підприємств туристичної та готельної індустрії.	14	1	2	9	2	Усне опитування, тестові завдання, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 4 бали.
Разом за змістовим модулем 1	62	5	6	45	6	тести, розв'язування задач. Максимальна оцінка 30 балів
Змістовий модуль 2. Ціноутворення на підприємствах туризму та готельної індустрії						
Тема 6. Ціна: визначення, класифікація, функції. Методи ціноутворення. Ціноутворення й прибуток в умовах конкуренції.	14	1	2	9	2	усне опитування, тестові завдання, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 4 бали.

Тема 7. Цінова політика підприємства. Стратегії ціноутворення.	14	1	2	9	2	усне опитування, тестові завдання, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 4 бали.
Тема 8. Різновиди цін у туристичній діяльності.	14	1	2	9	2	усне опитування, тестові завдання, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 4 бали.
Тема 9: Структура вартості туристського та готельного обслуговування й ціни туристського продукту.	16	2	2	10	2	усне опитування, тестові завдання, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 4 бали.
Разом за змістовим модулем 2	58	5	8	37	8	тести, розв'язування задач. Максимальна оцінка 30 балів
Усього годин	120	10	14	82	14	Максимальна оцінка 100 балів.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

№ з/п	Тема	Кількість годин, денна/заоч на форма навчання
1	Туризм як динамічна галузь економіки Потреби людини в туристичних послугах. Соціально-економічні фактори, що впливають на потреби людей в туристичних послугах. Предмет економіки туризму. Значення туризму. Динамічність економічної системи туризму.	17/20
2	Необоротні та оборотні активи туристичного та готельного підприємства Показники розвитку туризму та готельної індустрії. Необоротні активи, їх характеристика та показники використання. Оборотні активи туристичного підприємства.	17/20
3	Собівартість туристичного продукту Сутність витрат виробництва туристичного та готельного продукту. Класифікація витрат на виробництво та реалізацію туристичного й готельного продукту.	17/21
4	Основні аспекти ціноутворення в туризмі та готельній індустрії Фактори, що впливають на ціну в туризмі та готельній індустрії. Структура ціни на туристичний та готельний продукт. Характеристика її складових. Ціноутворення і життєвий цикл туристичного продукту. Визначення попиту на туристичний та готельний продукт.	17/21
	Разом	68/82

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань студентів з навчальних дисциплін здійснюється на основі результатів поточного контролю й модульного контролю знань.

Результати поточного контролю: оцінки за виконання студентом практичних робіт; оцінка за виконання самостійної роботи.

Відвідування занять є обов'язковим. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати під час консультацій. Студент повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь у навчальному процесі.

Політика щодо академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені.

Вимоги до академічної доброчесності визначаються «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників СНУ ім. Лесі Українки», що розміщується на сайті університету за посиланням: <https://ra.eunu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-Antyplagiat.pdf>.

Політика щодо дедлайнів та перекладання. Терміни здачі практичних робіт, самостійної роботи повідомляє викладач на перших аудиторних заняття з дисципліни або прописує на інтернет-платформі курсу. Перекладання завдань поточного контролю та модульного контролю при вивченні дисципліни «Маркетинг туризму та готельно-ресторанного господарства» узгоджується з політикою ЗВО.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є екзамен.

Якщо студент успішно виконав усі запропоновані викладачем завдання й отримав остаточну оцінку не менше, ніж 75 балів, підсумкову оцінку він отримує без складання екзамену. Така оцінка виставляється в день проведення екзамену за умови обов'язкової присутності студента.

Якщо студент отримав остаточну оцінку нижчу за 75 балів, підсумкова оцінка визначається як сума балів, отриманих за поточний контроль (максимум 40 балів) та екзаменаційної оцінки (максимум 60 балів).

Екзаменаційна оцінка визначається за результатами виконання екзаменаційних завдань, які вміщують 30 тестових та 2 практичні завдання.

Перелік питань до екзамену

1. Необоротні активи туристичного та готельного підприємств.
2. Ресурсна база підприємств готельного господарства
3. Оборотні активи підприємств туристичного та готельного бізнесу.
4. Кредитна діяльність готельного підприємства.
5. Трудові ресурси готелю й туристичної фірми.
6. Комерційна діяльність підприємств готельного бізнесу
7. Виробнича діяльність туристичного підприємства.
8. Виробнича програма туристичної фірми.
9. Виробнича програма готельного комплексу.
10. Структура витрат готельного підприємства
11. Структура доходів готельного комплексу.
12. Структура доходів туристичної фірми.
13. Структура витрат туристичної фірми.
14. Невиробничі витрати сучасних готельних комплексів.
15. Фінансові результати діяльності турфірми.
16. Фінансове управління та фінансовий аналіз діяльності готельного комплексу.

17. Ціноутворення в туризмі.
18. Ціноутворення в готельному бізнесі.
19. Ціна: визначення, класифікація, функції.
20. Методи ціноутворення.
21. Ціноутворення й прибуток в умовах конкуренції.
22. Цінова політика підприємства.
23. Стратегії ціноутворення.
24. Різновиди цін у туристичній діяльності.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Бугіль С.Я. Економіка туристичного підприємства: конспект лекцій. Львів: ЛНАУ, 2019. 106 с.
2. Городня Т.А. Економіка туризму: теорія і практика: навч. посіб. Київ: Кондор-Видавництво, 2012. 436 с.
3. Костащук В.І. Економіка і ціноутворення в галузі туризму: навч. посіб. Чернівці: Рута, 2012. 135 с.
4. Ткаченко Т. І., Гаврилук С.П. Економіка готельного господарства і туризму. Київ, 2005. 291 с.
5. Шарапова А. О. Ціноутворення у туризмі: конспект лекцій. Київ, 2007. 298 с.

Додаткова

1. Андренко І.Б., Влащенко Н.М. Фінансово-економічний аналіз підприємств туризму: підручник. Харків: ХНАМГ, 2012. 308 с.
2. Василенко В.О., Ткаченко Т.І. Конкурентоспроможність підприємств у сфері туристичного бізнесу: навч. посіб. Київ: Освіта України, 2012. 508 с.
3. Дудяк, Р., Березівська О. та Бугіль, Маркетингова цінова політика на ринку туристичних послуг. Вісник ЛНАУ : Економіка АПК, № 25, 2018. с. 149-155.
4. Мальська М. П., Бордун О.Ю. Організація та планування діяльності туристичних підприємств: теорія та практика: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 248 с.

Інтернет-ресурси

1. Методика розрахунку обсягів туристичної діяльності. - Наказ Державної туристичної адміністрації України та Державного комітету статистики України від 12.11.2003 р. -№142/394. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1128-03>
2. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації (UNWTO World Tourism Organization). URL : <http://www.world-tourism.org>
3. Офіційний сайт Державного агентства України з туризму та курортів. [URL :<http://www.tourism.org.ua>
4. Концепції, визначення і класифікації для статистики туризму. Технічний посібник №1. URL :<http://www.world-tourism.org>